

Науковий текст характеризується великою кількістю термінів та понять, що мають абстрактну природу. Останнє вимагає достатнього розвитку абстрактного мислення у студентів, а також високого рівня розвитку процесів аналізу та синтезу. Сприйняття будь-якого тексту може бути різного рівня: високого чи низького. За високого, адекватного сприйняття, образ тексту має бути динамічним та змінюватися в процесі сприйняття.

Студент створює цілісний образ тексту, виділяючи в ньому структурні компоненти, розуміє основну думку тексту, виділяючи при цьому другорядні думки, може передати зміст тексту, підбираючи при цьому свої слова та не порушуючи цілісність тексту. Важливим при цьому є рівень розвитку мовної компетентності студента. Саме усвідомлення проблемної ситуації робить розуміння наукового тексту важливим. Внутрішня мотивація та інтереси студента відіграють важливу роль при сприйнятті наукового тексту. В процесі інтерпретації сучасних наукових текстів відбуваються складні процеси рефлексії, яка проявляється як погляд на світ через інтереси, потреби і цілі студента.

Слідкуючи за закономірностями сприйняття тексту студентами, можна помітити цікаву тенденцію щодо активності та творчості дій студента. Зрештою сприйняття тексту може обмежуватись лише сприйняттям понять, може перейти у судження і навіть у дії вищого порядку – в умовиводи. Отже, сприйняття за своєю природою – суб'єктивне, а сприйняття наукового тексту – відносне.

УДК 374.7

Н.В. Петренко, канд. пед. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

І.П. Педорич, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В останні десятиліття увага до навчання постійно підвищується у зв'язку з нагальністю в суспільстві потреби багаторазового підвищення кваліфікації, перенавчання або навіть зміни професії для громадян, а також можливостей і потреб навчання і перенавчання дорослих у зв'язку із збільшеними культурними запитами, усвідомленням потреби в посиленому навчанні та пізнанні нового.

Мета сучасного підходу до освіти полягає у сприянні розвитку та збагаченні цілісної особистості, прояву її самобутності, актуалізації її здібностей. Актуальне навчання дорослої людини з урахуванням її віку, освітніх та життєвих потреб, реальних можливостей, індивідуальних особливостей і досвіду, психіки і фізіології. Вивчення змісту, форм, методів та засобів організації навчання дорослих людей з метою полегшення їхнього навчання, вдоволення освітніх потреб, підвищення значення отриманої освіти під час вирішення життєвих проблем, досягнення індивідуальних цілей, самореалізації особистості.

На освіту дорослих покладається виконання низки функцій: використання соціального досвіду й залучення до розв'язання сучасних проблем суспільства; доступ до необхідної інформації, її пошук, вибір, систематизація, відтворення, використання, оволодіння новими методами, способами дій.

Відомо, що частина людей реалізується в молодому віці, але багато розкриваються поступово, накопичуючи знання, досвід, уміння і навички протягом усього свого життя. Важливо сприяти такому розкриттю особистості, допомогти знайти своє місце в житті, реалізувати свої приховані здібності.

Проблеми:

- сучасною дидактикою остаточно не сформульовані дефініція освіти для дорослих та принципи освіти для дорослих;
- у суспільстві не створено певних умов для реалізації даних принципів за участю держави, органів місцевого самоуправління, громадських організацій;
- відсутність фінансової підтримки навчальних установ та закладів для підготовки спеціалістів з числа дорослих людей;
- теоретичні постулати освіти дорослих недостатньо обґрунтовані емпіричними дослідженнями;
- не обґрунтовано методи і технології навчання для дорослих;
- відсутність спеціалістів-педагогів для навчання дорослих.

Як відомо, навчання дорослих має свої особливості. Доросла людина володіє професійним і життєвим досвідом, знаннями, вміннями, навичками, які повинні бути використані в процесі навчання; дорослий шукає якнайшвидшого застосування отриманим при навчанні знань і вмінь; процес навчання визначається тимчасовими, побутовими, професійними, соціальними факторами, які або обмежують, або сприяють йому; процес навчання організований у вигляді спільної діяльності того, хто навчається і навчає на всіх його етапах.

Провідну роль в процесі навчання грає той, якого навчають. Замість лекційних, передбачаються переважно практичні заняття, часто експериментального характеру, дискусії, ділові ігри, кейси, вирі-

шення конкретних виробничих завдань і проблем. Також змінюється підхід до отримання теоретичних знань. Дуже важливі дисципліни, що містять інтегрований матеріал з декількох суміжних областей знань.

Як негативне явище слід зазначити, що процеси сприйняття, запам'ятовування, мислення у дорослої людини протікають не настільки продуктивно, як у дитини чи підлітка. У зв'язку з цим першорядну важливість набувають методологія, методи, способи навчання, наприклад використання прийомів запам'ятовування.

Для дорослого питання примусу до навчання позбавлене будь-якого сенсу, оскільки ініціатором є він сам. На основі чітко сформованих професійних планів і кар'єрних устремлінь, він проявляє активність і розуміння того, що саме йому потрібно з нових знань і навичок. Відповідно до цього з'являється можливість застосовувати ефективніші методи навчання, так як активні сприйняття і мислення зовсім по-іншому дозволяють засвоювати новий матеріал.

Дорослий зазвичай поєднує навчання з роботою і це призводить до деяких труднощів. Дорослі дивляться на навчання по-іншому: вони більш сконцентровані на термінову необхідність в знаннях, а не на більш тривалому застосуванні. Освітні потреби дорослих людей орієнтовані швидше на конкретні завдання, ніж на предмет в цілому.

Сьогодні при МОН України сформована робоча група для створення закону «Про освіту дорослих». Робота над законом має здійснюватись у таких напрямках, як легалізація терміну «освіта для дорослих», визначення суспільної корисності цієї освіти та здійснення підготовки кадрів для системи освіти дорослих.

УДК 371.382:37.015.3:005.32

Р.В. Плотнікова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

С.С. Андрєєва, канд. техн. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ДІЛОВА ГРА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ

На сучасному етапі розвитку освіти в виникає чітка необхідність орієнтації змісту та технологій навчання на розвиток індивідуальності майбутнього фахівця та його мотивації, реалізацію яких в максимальному ступені спрямовано на професійне вдосконалення під час фахової підготовки. Традиційна система побудови занять не забезпечує необхідних умов для формування та розвитку, що